

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezéréség hivatalos közleményei, iránycikkék, bel- és külföldi hírek.
Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

HIVATALOS ROVAT.

Jó hírek.

BEM altábornagy Vaskapunál az ellenséget megverte, két álguyit elfoglalta, 's azzal haladott Banátba.

Tul a' Királyhágón folytonos diadalmak minden nap új borostyánt tűzok vitéz sergeink győzelmű fűzeribe.

Éljen a' haza, — 's élni fog a' haza, önállólag, függetlenül, boldogul.

Kolozsvártt, aprilis 21-én 1849.

Csány László, s. k.
teljhatalmu országos biztos.

Körrendelet.

Az előttem felmerült panaszok során értesülvén: miszerint a' felbőszített oláh rablók által okozott károk megtérítése eszközzése körül némely hatalmasabb károsultak aképp járnak el, hogy előre a' közönséget, vagy illető kártevőket fenyegetések és más erkölcsi kényszerítések által kárait meghaladó összeg kifizetésére vagy kötelezésére erőszakolják, mi által egyfelől kimerítik az alapot, melyből még más kevésbé hatalmas károsultak eleget vehetnének; másfelől pedig a' népet utolsó filléréig kiszarolva inségre juttatják; — ennél fogva a' folyó hó 10-dikről 1565 1849 szám alatt kibocsátott szabályozó rendeletem erre vonatkozó 4-dik pontját oly értelemben rendelem a' hatósági előjárók által telyesedésbe vétetni: hogy minden eféle egyezkedések, a' kinevezett, vagy rögtön kinevezendő békebirák előtt és ezek közbejöttével történjenek 's ezen békebiráknak kötelességek leend lelkiismeretesen végire járni: hogy a' hitelesen bebizonyított kárt meghaladó összeg se ne fizetessék, se ne köteleztessék; — az ellenkezőleg eddig kötött, vagy ezután kötendő egyezkedések, ha ne talán telyesedésbe mentek is, érvényteleneknek nyilvánítván, azok iránt ily értelemben új eljárás lesz követendő. Kolozsvártt, aprilis 23-kán 1849.

Csány László,
országos teljhatalmu kormány biztos.

Körrendelet.

Az erdély-kerületi kincstári 's általán minden közjövédelmi ügyek, 's az e' téren ügyvezetés továbbbi állandó rendezéséig. 's addig is, míg a' most ideiglenes rendezés alá nem vétethetett közjövédelmi ágakra nézve is ideiglenesen rendelkezhetném, a' hivatali működés káros megakadásának elkerülése tekintetéből 's a' szeretett hon érdekében rendelem és határozom a' mint következők:

1-ör. Az eddigi kincstár tanács megszűnik.

2-ör. A' kincstár tanács helyébe a' só, harminczad és állandalmi uradalmi ügyek vezetésére ideiglenesen meganynyi, egyenesen a' pénzügyministeriumtól, 's illetőleg tőlem, mint teljhatalmu fő országos biztostól függendő, 's illő segéd személyzettel és szükséges számú számolókkal ellátandó igazgatók állitattak fel.

A' sóügy-igazgatást eddigi sóügy-igazgatósági segéd Gyujtó Lajosra, a' harminczad ügyét eddigi harminczadi felügyelőségi segéd Sala Farkasra, az állandalmi uradalmi eddigi kincstári titoknok Gyergyai Samura bizom, a' melléjük rendelt személyzettel ideiglenesen, némi kivételekkel ugyanazon hatósággal, melyet eddig a' kincstár tanács gyakorlott.

3-ör. Ezen igazgatók székhelye továbbbi rendelésig Kolozsvár leend.

4-er. Tapasztalván, hogy némely kormánybiztosok és hadiparancsnokságok az ezen igazgatók körébe vágó rendelkezésekkel, sőt kinevezésekkel is foglalkoztak, ezen beavatkozás ezutánra megszűnend.

5-ör. A' kincstár tanács irat- és fiscalis oklevéltárak Szebenből Kolozsvárra rendeltetnek.

6-ör. A' többi Szebenben volt kincstári hivatalosztályok a' rendezés békövetkeztéig Eder Károly kincstári tanácsnok főfelügyelése alatt Szebenben maradnak, és a' nevezett kincstári tanácsnok utján tőlem lesznek hivatalos függéssel.

7 er. Azon kincstári hivatalnokok és szolgák, kik Szebennek a' győzedelmes magyar sereg általi bevétele alkalmával az ellenséges sereggel, vagy azt előzőleg Oláhországba vonultak, és hi-

vatali helyöket hűtlen elhagyták, vagy a' lázzadó oláhság közt hivataloskodtak, vagy most hivataloskodnak, úgy azok is, kik az igazságos ügy diadalával e' honnak szent földéről kikergetett osztrák császári katonai hatóságtól másnemű hivatalokat elvállaltak volt, hivatalaik- és fizetéseiktől felfüggesztetnek, 's minden ezekeli hivatalos közlekedés honárulás büntetése alatt tiltatik.

S-or. Kik a' kincstári személyzetből, az általános amnestia kihirdetését megelőző időkre nézve a' hon elleni lázadásban részeseek voltak, az amnestia jóvoltát csupán az ily lázadásban részese-déssel érdemelt bünyenyítékre nézve élvezendik, de sem álladalmi hivatalban nem maradhatnak, sem álladalmi fizetést nem élvezendhetnek.

Ezen rendeletem és határozatom lehető legnagyobb nyilvánosságra hozandó.

Kolozsvártt, apr. 20. 1849.

Orsz. t. h. kormánybiztos,
Csány László.

H i r d e t m é n y.

Több helyeken, de jelesen Nagy Szebenben, mely a' pártütés és hazaárulás fészke vala, felsőbb rendeletből kötelességem és meggyőződésem folytán, azoknak kik résztvettek a' pártütésben, lázadásban és a' közédés anya, a' haza nyomorgatásában, vagy szövetségvén az ellenséggel, a' haza ellen elkövetett nehéz bűnük érzetében megszöktek, és eképp a' haza elleni hűtlenség vétkébe sülyedtek, így Bem altábornagy ur által mint a' politikai vétségekre nézve egyedül a' multa vonatkozó amnestiában semmi szin és ürügy alatt nem foglaltatnak, ingó és ingatlan vagyonukat birói zár alá tettem, és az álladalom részére elpeccéltettem, további intézkedésig, és a' hűtlenség irányában hasonló lezárására, elpeccéltetésére, és a' lezárt javaknak az álladalom részére leendő megőrzésére az illetőket felhivom és rendelem is. És a' midőn ezeket eképp tettem, polgári kötelességemet teljesítettem; mert a' haza véres kezű gyilkosai irányában eképp eljárni kérlelhetlen kötelesség.

Ezen eljárásomból titkot nem csinállok, sőt akarom tudomására juttatni a' közönségnek; hogy rendeletem eszközzésére egy rendőrséget alakítottam, melynek főnöke Dobokai József ur, a' rendőrség nem titkos, hanem nyilvános téren forog, sőtétben csak az igazságtalanság, a' rossz szellem működik. Kötelessége a' rendőrségnek a' viszatérő hűtleneket elfogatni és bíróság eleibe állítani, mely által, ha napfényhez hasonló világossággal erőszakos elhurczoltatásukat bé nem bizonyíthatják, mint hűtlenek elítélendők; határozott utasítása van a' rendőrségnek a' visszahagyott ővegyek, árvák élmezéséről gondoskodni, az utóbbiaknak gyámnokok — gondnokok rendelését eszközölni. A-

zonban midőn ezeket tudatom, egyszersmind azt is sietek kijelenteni, miként elhatározott szilárd akaratom a' birói zár sértetlenségét és a' hivatalos elpeccéltetés szentségét megőrizni, 's következőleg bár ki által is megbántatnék, annyival inkább a' zár és pecsét alatti javakból szentségtelen kezekkel, kivéven a' katonaság részére szükséges szena, zab és élelem czikkeket, hová a' szesz italok nem értetnek, és kivéve az aczél, zabla, kenyel 's vasneműeket, 's olyan anyagokat, mik a' sergek felszerelésére szükségeltetnek, mik helyett az álladalom úgy is készpénzen lenne másokat szerezni kénytelen, elvétetnék vagy oroztatnék, az ilyenek, mint álladalmi javak rablói, hadi törvényszék elibe állítása, és reá bizonyosodás esetében rögtön minden kegyelem igénybe vétele nélkül a' halálbüntetés rendeltetik, és ezen rendelet végrehajtásáért az illetőket hivatalosan felelőssé teszem.

És hogy rendeletemnek annál biztosabban számithassak végrehajtására: ezenel a' birói zár és hivatalos pecsét megsértői bejelentőinek és bebizonyítóinak biztosítok 50 ötven conv. rft. jutalmat.

Kolozsvártt, apr. 16. 1849.

Az egyesült Magyar- és Erdélyország teljhatalmu országos biztosa,
Csány László.

Bánffy derék ezredesünk a' hazafias érzelem és emberszeretetnek egy igen szép példájáról tudósítja országos t. h. főbiztos urat. A' tényez: a' piskii csatában megsebesült 's ennek következtében a' dévai kórházban maradt honvédeink, a' pár nap mulva oda vonult császári katonaság által, mestelenre vetkeztetve, nyomorult állapotban sinlódtek. Ekkor Fodor András hunyadmegyei főorvos titkon, mert a' lázadás e' veszélyes fészében nem volt tanácsos máskint, felszólításokat intézett Déva és Lozsád lakóssaihoz, miszerint szükségesebb ruhaneműek ajándékozása által ügyünk bajnokainak szenvedéseit enyhíteni sziveskedjenek. A' felszólítás nem hangzott el siker nélkül: rövididőn 72 darab inget, 70 lábravalót, 20 pár bocskort, több öltöny, nadrág, mellény és köpeny darabokat gyűjtött össze és osztott ki sebesülteink közt Fodor András, Dévai százados és kórház felügyelő buzgó közremunkálásával. A' nemes keblű főorvos, kórház felügyelő és minden egyes adakozó szép tettei annál nagyobb köszönetet és méltánylást érdemelnek, mert oly helyen és körülmények közt történtek, hol és mikor a' magyar ügy iránti legkisebb részvéttaansítás súlyos büntetést maga után vonó pártütésnek bélyegeztetett. Éjjenek a' lelkes honfiak és emberbarátok!

Nem hivatalos rész.

A' Bánáttól, Karánsebes, apr. 17. 1849. A' Bánáttban vagyunk. Bem altábornagyunk-

kal tegnap reggeli 6 óra tájatt Hátszeget elhagyva, keresztülmentünk a' történeti emlékü Vaskapun, 's már délben a' Bánátban valánk.

A' vitéz hadsereg legnagyobb elszántsággal, 's jó kedvvel ment dicső vezérével át, újabb korszorukat szedendő.

Délutáni 2 óra tájatt ellenségre skadtunk.

Vaiszlovánál kezdődött az álgyuzás, 's egy óra hozsztat folyt.

A' székelyek, Kabós zászlóaljából valának ismét e' csata hősei. Övig 's némely helyen nyakig erő vizen rohantak keresztül, csak hogy álgyut foghassanak el, mi sikerült is.

Három székely egy 3 fontos álgyut vett el. Mind hárman az altábornagytól a' harmadik érdemjelre méltattak.

Az ellenség még egy 10 fontos vetágyut vesztett, mit a' mieink löttek el. Halottainak száma mintegy 50 lehet.

Részünkről egy halott sincs — csak egy könnyü sebesült.

E' csatában Forró alezredes és Kabós őrnagy az előcsapatot jelesen vezénylették.

Az ellenséget innen Obrezsáig üztük, hol meghálva, ma reggel bémentünk minden ellentállás nélkül Karánsebesbe.

Az ellenség egy része Orsova, a' más Temesvár felé vonult. Urházy.

Arad, aprilis 15. (Folyt. és végzet.)

Tábornokunk gróf Vécsei Károly dicséretére megemlíthetem, miszerint az előbbi parancsnokok által anynyira elhanyagolt tábor, tisztaság, rend, gyakorlat 's bátorság tekintetében, azon három hét alatt, mióta a' derék tábornok parancsaokol, óriási haladást tön.

Minden áldott nap fegyvergyakorlatok tartanak, melyeknél, mint az órváltásoknál is, maga a' tábornok jelen van 's a' tiszteket úgy, mint a' közvitézeket, legcsekélyebb hibájokra is figyelmezteti. A' tisztek irányában különösen szigorú, de mindenkor igazságos. A' közvitézekkel, úgy szolván, atyai módon bán. Rendes szemléken kívül is majd nappal, majd éjjel megfordul a' közvitézek közt; mikor a' várbeliek legsűrűbben bombáznak városunkra, ki lovagol az ágyutelepekhez 's biztatja, bátorítja a' tüzéreket. A' napokban egy közvitézt, ki előtte hibásan tisztelgett, többek szemeláttára, maga tanított meg tisztelgni. Képzeltető, mily büszke lön erre a' közvitéz. E' népszerű bánásmód eredménye az, hogy a' katonaság nem csak szívesen, de látható jó kedvvel teljesíti kötelességét, a' kihágások 's büntetések is naponként nagy mértékben gyérülnek.

Egy hete, mióta Bem altábornagy hollétéről mi bizonyost sem tudunk. A' temesvári előkészületek azonban valósítják a' hirt, miszerint Bem

seregének előrei már Lugosig terjeszkedtek. A' temesvári Soldatescának kezd szükülni a' világ. Temesvári menekültek előadása szerint Rukavina temesi várparancsnok csak azoknak engedte meg a' várban maradást, kik magukat félévre ellátták élelemmel. Ennek folytán több polgárok kitisztultak a' várból, mely a' holnapi naptól kezdve bezáratván védállapotba helyeztetett.

Mielőtt Bem serege Temesvár alá érkeznek, Vécsei tábornok — úgy halljuk — néhány ágyuval 's a' lehel huszárokkal egy kis kirándulást teend Temesvárig. E' kirándulás kétség kívül nem fog potomra történni. Bem általunk ohajtva várt megérkeztével pedig nagyszerű és eldöntő napoknak nézünk elébe. r. l.

Vegyes hírek.

— Perczel tábornok folyó hó 13-án reggeli 2-órától 11 óráig tartott kemény csatában, a' Duna és Tisza közti hegyszorosokba mindenünnen öszszevonult 's erős positiojában magát számos nehéz ágyukkal védő ellenséget megverte.

— E' hó 19-én pedig itt Kolozsvár közelében sz. lászlói és m. létai helyőrségünknek volt csatája a' havasokban tartozkodó oláhcsordával. Három szakasz ujoncz honvéd a' 70. zászlóaljából, három a' kolozsvári szabad csapatból és egy szakasz a' német legioból szét vert másfél ezernél több oláhokat, kik közt sorkatonaság is volt 's vezérok valami Noák nevü Carl-Ferd.nandi főhadnagy. Az oláhok közül többen elesetek, köztök két vezér kik egyikének lova és tarisnyája a' miénk birtokába került. A' tarisnyában furcsa tartalmu levelek találtattak, Árpádi, Bálint sat. praefectek aláírásával. Egyik szerint, Brassó és Zaránd felől két csapatban mintegy 10 ezer muszka ütött be hazánkba 's tart egyenesen Fehérvárnak, hogy figyelő hadsergünket onnan elverje. Mihezképest az illető praefectek fölhívatnak hogy embereiket bizonyos pontokon gyűjtsék öszve 's a' Fehérvár alól elkergetendő rebellis csordát tegyék semmivé. Jánk ágyuöntéshez fogott 's van egy tűzérjök Fehérvárról, űki az artilleriát rendezi. Thoroczkónak, Szentgyörgynek és M. Létának elpusztítását meghatározták, csupán azon vitatkozik két praefect, hogy Thoroczkón vagy Létán kezdjék é a' mütételt? Ezek a' Waffenbruderek épea olyan hazugságokkal ámitják csordáikat, mint Vindischgrätz. A' nehezen fékezhető tömeg csupán egy pár héti kitartásra hivatik még föl, mert a' rebellis magyarokat Várad felől Windischgrätz, Brassó és Zaránd (!) felől pedig a' muszkák szorítják, a' sorkatonaság (ugyan melyik, talán a' fehérvári garnison?) megesküdt, hogy nem nyugszik, míg Bemet semmivé nem teszi, és így a' háborunak két-három hét alatt bizonyoson

vége lesz. Csakugyan ohajtandó volna, ha a' nagyobb hadi munkálatok megengednék, e' havasi csordára nézve egy pár hét alatt a' háborút bevégezni.

— Bem altábornagy ur föllevén a' képviselő ház által hatalmazva, hogy a' vezérlete alatti seregből a' kitünőbb egyéneket harmadrendű érdemjellel jutalmazza, a' következőket jelelte ki név szerint, megjutalmazandóknak: Czecc tábornok, Bethlen G. Kemény, Bánff, Teleki S. Tóth, Kis és Gál ezredek. Forró, Messena, Perczi, Károlyi, Ihász, Beke, Szabó, Inczédi alezredek. Pap, Klement, Bethlen O., Dobay, Müller, Kabós, Horváth, Makrai, Juhász, Keller, Jeszenszky, Kálnoki, Kiss I. Trángus, Simonfi, Zarziczky és Geszleszi őrnagyokat. Jékei, Szálbek, Petőfi századosokat. Lukenics, Zeyk D. Nagy I. főhadnagyokat. Egyed, Eszterházy Kálm. hadnagyokat. Kabós szék. zászlóból: Simon And. Beke Mih. és Koncz Elek tizedeseket; Mincsor Antal, Pál Gergely, Simon András, Szalánczi Domokos, Gál Albert őrzetöket; Budai Mihály, Kiss, Koncz Antal, Czibalmos Mihály és Veres István közhonvédeket. Rendeli továbbá az altábornagy, hogy a' vezérlete alatti, dicséretesen harczolt gyalog és lovas csapatok mindegyikéből egy fő- egy altiszt és egy közlegényből álló három tagu választmány alakuljon, mely ki fogja jelelni az érdemjellel fődíszítendő egyéneket következő számmal. A' 4. honvédszászlóaljából 5 tisztet és 15 közlegényt. A' 11. zászlóaljából 8. t. 22 közl. 12-ik zászl. 6. t. 15. közl. 24 ik zászl. 3. t. 22. közl. 24-ik zászl. 3. t. 8. közl. 27-ik zászl. 4. t. 10. közl. 31-dik zászl. 8. t. 22. közl. 50-ik zászl. 4. t. 10. közl. 55-ik zászl. 6. t. 15. közl. Máriássi-ezredből 6. t. 15 közl. Szabó székely zászlóaljából 4. t. 10. közl. Maroszéki zászl. 4. t. 10. közl. Szatmári zászl. 4. t. 10. közl. Coburg-huszároktól 2. t. 6. közl. Vilmosoktól 4 t. 10 közl. Württemberg 4. t. 10 közl. Kress könnyű lovasoktól 2. t. 5. közl. Mátyás-huszároktól 6. t. 16. közl. Véber székely zászl. 3. t. 8. közl. verestoronyi vadászcsapatból 2. t. 4. közl. Összesen 96. tisztet és 249. közlegényt.

— Brassóban f. hó 18-án, Kiss ezredes, a' városi tiszthatóságot, közönséget, a' vidékbeli helységek előljáróit és minden hitfelekezetek lelkészeit a' magyar kormány iránti hűségre föleskettette, 's erélyes szavakban hívta föl, miszerint a' népet ily szellemben világosítsák és lelkesítsék.

— A' porosz király a' német császárságot elfogadta. Apr. 3-kán déli 12 órakor jelent meg előtte a' frankfurti küldöttség 's bár egy kissé öntölt hatolt ő felsége, miszerint fölkellene szólítani

a' német állodalmokat valjon megnyugosznak-é az alkotmányban — csak ugyan kijelenté, hogy a' nemzetgyűlés, midőn e' nagy bizodalmaival megtisztelte, nem csalódott benne.

— Észak-amerikában a' kivándorlott németekből clubb alakult, mely czélul tűzte ki itthon maradt honfiakat a' despotismus üldözésére 's népfőnség melletti ernyedetlen küzdésre lelkesíteni. Az absolutismusra törekvő monarchák fejére jutalmat tűzött. Jelesen; a' porosz király fejéért ígér 25,000 p.ftot, akármely más fejedelméért 15 ezeret egy hadvezérért pedig 10 ezer pforintot.

— Az E. lapok szerint V i d a Károly azt írja Figyelmezőjében, hogy Bem, miután Szebent elfoglalta, a' muszkák által Brassónak szorittatva, midőn ki akart menekülni Oláhországba, a' törcsvári szorosnál megtámadtatott, serege lekonzultatott és lefegyvereztetett, 7 tisztje rögtön felakasztatott, maga egyedül szaladt el 's menekült egyenesen Komáromba.

— Ez a' gaz áruló még azt is örömmel hirdeti, hogy a' bécsi ministerium a' tót ügyeket a' magyar nemzetiség rovására elintézte.

— Ugyan az Esti lapokban olvassuk, hogy Windischgrätznek egyedül Pesten 15 ezer betegje van. Egy kissé nagy szám, hanem a' ki nem hiszi, olvassa meg.

HIRDETMÉNY.

(2) Az álladalom részéről közhírré tétetik hogy a. lefoglaltatott 1. fekete kancza, melyet paszmosi Puj Gligor pénteki falusbíró Pópa Pétránál hagyott volt, és.

b.) lefoglaltatott 1. pej ménló, melyet, valami tribun oroffai Mólnár József kezén hagyott el, az elősorolt marhák Kolozsvárra behajtatván élelmi gazdakezelő Csulak Dániel utján maga rendin megláthatók; a' lehető tulajdonosok arra utasítattnak, hogy követeléseiket az e' végre kirendelt bizottmányhoz 8. nap alatt adják bé, mert azon tul a' marhák köz árverés utján eladatnak. (3)

(1) Egy tanult háta s ló eladó nyereg készülettel, láthatni a' Biásini vendégfogadóban. (3)

(1) Két jól dresirozott lovagló lo eladó. Bővebb tudósítást vehetni özvegy Nuszbaumerné házánál b. közepetczában 542 szám alatt. (3)

(1) Egy jó polgári háztól kerestetik egy 15 éves ifiu kinek a kereskedelmi pályára hajlama volna, értekezhetni iránta, Schütz Károly fűszer kereskedésiben. (3)

(1) A' szentégyház utcában 472. szám alatt egy félfedelű üveges kocsi, egy pár hámos lo 6. éves 16 markos eladó. (3)